

საქართველოს უზენაესი საბჭო 1990-1991 წლებში

მარიამ მანჯგალაძე

სამაგისტრო ნაშრომი

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია სსიპ ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე, ისტორიის მაგისტრის ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის შესაბამისად

პროგრამა: საქართველოს თანამედროვე ისტორია

აკადემიური ხელმძღვანელი: სტივენ ჯონსი, პროფესორი.

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი 2023

განაცხადი

„როგორც წარდგენილი ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.“

მარიამ მანჯგალაძე

9.06.2023.

სარჩევი

შესავალი	1
მეთოდოლოგია.....	4
თეორიული ჩარჩო	5
ლიტერატურის მიმოხილვა	11
თავი I.....	14
ეროვნული მოძრაობა საბჭოთა საქართველოში.....	14
პოლიტიკური მდგომარეობა საბჭოთა საქართველოში 1989-1990 წლებში	17
ორი არჩევნები საბჭოთა საქართველოში.....	20
თავი II	24
პოლიტიკური პარტიები უზენაეს საბჭოში.....	24
გარდამავალი პერიოდი.....	28
საქართველოს უზენაესი საბჭო.....	32
თავი III	40
კანონის უზენაესობა საქართველოს უზენაეს საბჭოში	40
დემოკრატიული კულტურა	48
ზვიად გამსახურდიას როლი საქართველოს უზენაეს საბჭოში.	51
დასკვნა	56
ბიბლიოგრაფია:.....	59

აბსტრაქტი

1990 წლის 28 ოქტომბერი არის საქართველოს ისტორიისთვის ერთ-ერთი გარდამტეხი თარიღი. დღე როდესაც საბჭოთა საქართველოში პირველად ჩატარდა მრავალპარტიული არჩევნები და მოსახლეობას მიეცა საშუალება მმართველი კომუნისტური პარტიის გარდა სხვა პოლიტიკური პარტიებისთვის დაეჭირათ მხარი. არჩევნების შედეგად მოსახლეობის უმრავლესობამ მხარი დაუჭირა პოლიტიკურ ბლოკს „მრგვალი მაგიდა- თავისუფალი საქართველო“, რომელმაც საერთო ხმების 53.94% მიიღო და უმრავლესობით შევიდა უზენაეს საბჭოში. კომუნისტურმა პარტიამ 29,57% მოაგროვა და მოუწია ძალაუფლების დათმობა. უზენაესი საბჭოს პირველივე სხდომაზე ქვეყანაში გარდამავალი პერიოდი გამოცხადდა, რომლის დროსაც უნდა მომხდარიყო საბჭოთა მმართველობის ცვლილება, ქვეყანა უნდა გადასულიყო დემოკრატიულ მმართველობაზე, შესაბამისად უნდა შეცვლილიყო ქვეყნის მთავარი საკანონმდებლო ორგანო- საქართველოს უზენაესი საბჭო, ასევე საქართველო უნდა მომზადებულიყო სრული დამოუკიდებლობისათვის. მცდელობის მიუხედავად გარდამავალი პერიოდის გამოცხადების შემდეგ ქვეყანაში სოციალური და ეკონომიკური მდგომარეობა არ შეცვლილა ან გაუარესდა. საქართველოში დაყოფილი იყო როგორც საზოგადოება, ასევე პოლიტიკური ელიტა. პოლარიზაცია მალევე სამოქალაქო ომში გადაიზარდა(თბილისში), საქართველოს პრეზიდენტს კი ქვეყნიდან გაქცევა მოუხდა. საინტერესოა რატომ არ იმუშავა საპარლამენტო დემოკრატია საქართველოში 1990-1991 წლებში? რა იყო ამის მთავარი მიზეზი? მოცემული ნაშრომითა და არსებულ წყაროებზე დაყრდნობით სწორედ ამ კითხვებს უნდა ვუპასუხო.

Abstract

October 28, 1990 is one of the turning points in the history of Georgia. The day when multi-party elections were held for the first time in Soviet Georgia and the population was given the opportunity to vote for political parties other than the ruling Communist Party. As a result of the elections, the majority of the population supported the political bloc "Round Table - Free Georgia", which received 53.94% of the total votes and entered the Supreme Council with a majority. The Communist Party gathered 29.57% and had to give up power. At the very first meeting of the Supreme Council, a transitional period was announced in the country, during which the Soviet government should change, the country should transition to democratic government, accordingly, the country's main legislative body - the Supreme Council of Georgia - should be changed, and Georgia should prepare for full independence. Despite the efforts, the social and economic situation in the country did not change or worsened after the announcement of the transition period. Both the society and the political elite were divided in Georgia. The polarization soon turned into a civil war (in Tbilisi), and the president of Georgia had to flee the country. It is interesting why parliamentary democracy did not work in Georgia in 1990-1991? What was the main reason for this? I have to answer these questions based on the given work and available sources.